

عناوین کتب منتشره در ایران در زمینه حقوق کیفری بین المللی/ حقوق بین الملل کیفری/ حقوق جزای بین الملل تا سال ۱۴۰۲

بهمن ۱۴۰۲

امور پژوهشی،آموزشی و ترویجی

کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران

الف) تالیف

۱- حقوق بین الملل کیفری (گزیده مقالات ۱) ، محمد علی اردبیلی، میزان،۱۳۸۳ ،۲۲۴ صفحه

۲ـ حقوق بین الملل کیفری (گزیده مقالات ۲) ، محمد علی اردبیلی ، میزان ،۱۳۹۱، ۱۹۲ صفحه

۳- همکاری های قضایی بین المللی(از جمله انتقال محکومان یا استرداد مجرمان)، محمدعلی اردبیلی، میزان، ۱۴۰۰، ۲۳۹ صفحه

۴ـ حقوق جزای بین الملل ، حسین میرمحمدصادقی، میزان، چاپ هفتم ۱۴۰۱، ۴۱۶ صفحه

۵- دادگاه کیفری بین المللی، حسین میر محمد صادقی،دادگستر،۱۴۰۲، ۳۲۷ صفحه

۶ـ دیوان کیفری بین المللی و جمهوری اسلامی ایران، به اهتمام اسحاق آل حبیب، دفتر مطالعات سیاسی بین المللی وزارت امور خارجه، ۱۳۷۹، ۶۵۸ ص

۷- درآمدی بر حقوق کیفری بین المللی در پرتو اساسنامه دیوان کیفری بین المللی ، علیرضا دیهیم، اداره نشر وزارت امور خارجه، چاپ دوم ۱۳۸۴ ، ۷۱۰ صفحه

۸- حقوق بین الملل کیفری، بهزاد رضوی فرد، چاپ دوم۲ ، میزان،۱۳۹۴ ، ۳۹۲ صفحه

۹- حقوق کیفری بین‌المللی عمومی: مسئولیت کیفری - کیفر (جلد ۱)،بهزاد رضوی فرد، میزان،۱۳۹۲ ،۲۷۲صفحه

۱۰-حقوق بین الملل کیفری اختصاصی، ابوالفتح خالقی، مجد، ۱۳۹۴، ۲۵۶ صفحه

۱۱-حقوق بین الملل کیفری عمومی، ابوالفتح خالقی،مجد،بازچاپ۱۴۰۱، ۲۲۴ صفحه

۱۲- رژیم تعقیب و تحقیق جنایات بین المللی،ابوالفتح خالقی، مجد ، ۱۳۹۹، ۲۰۲ صفحه

۱۳-حقوق بین‌الملل کیفری، قدرت الله واحدی، میزان،۱۳۹۶، ۵۶۰ صفحه

۱۴-دادگاه‌های کیفری بین‌المللی نسل سوم، مولفان مهسا شیرودی، اشکان آقاسیدعلی دربندی،مجد،۱۳۹۷، ۱۸۶ صفحه

کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران

۱۵- حقوق کیفری بین‌المللی ایران از سال ۱۳۷۴ تا۱۳۸۴، سید محمدرضا موسوی فرد و محسن معماریان، انتشارات زانا، ۱۳۹۳ ، ۱۱۰ صفحه

۱۶- صلاحیت دادگاه کیفری بین‌المللی و مقایسه آن با سایر محاکم بین‌المللی،هدی منشی زاده، انتشارات قانون یار،۱۳۹۶ ، ۱۶۸ صفحه

۱۷-اشکال مسئولیت در حقوق کیفری بین المللی، حسین آقایی جنت مکان،انتشارات جنگل،۱۳۹۷ ، ۵۲۰ صفحه

۱۸- حقوق کیفری بین المللی «مجموعه مقالات»،حسین جنت مکان آقایی،۱۳۹۶، مجد ، ۵۲۷ صفحه

۱۹-حقوق بین‌المللی کیفری، جعفر یزدیان جعفری، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۸، ۱۶۶ صفحه

۲۰- حقوق بین الملل کیفری، پیمان نمامیان، مجد،۱۳۹۸، ۴۶۰ صفحه

۲۱-دیوان کیفری بین المللی«ضرورت الحاق ایران به اساسنامه دیوان کیفری بین المللی»،زهرا آهنگری ننه کران، مجد،۱۴۰۱، ۱۵۶ صفحه

۲۲-حقوق کیفری بین الملل،حسینقلی حسینی نژاد،میزان،چاپ اول ۱۳۷۳ ،۲۸۸ صفحه

۲۳- حقوق کیفری بین الملل اسلامی، حسینقلی حسینی نژاد، میزان،۱۳۷۳، ۱۲۴ صفحه

۲۴- حقوق بین الملل کیفری اسلامی، سجاد اختری، نشر حقوق یار، ۱۳۹۷ ، ۲۰۰صفحه

۲۵- تحول و تکامل حقوق بین الملل کیفری،احمد رضا توحیدی، مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضائیه، ۱۳۹۹ ، ۲ جلد(از جنگ جهانی اول تا دیوان بین الملل کیفری/ ساختار و صلاحیت های دیوان کیفری بین المللی)، ۷۴۲ صفحه

۲۶-خسارت کیفری در حقوق بین الملل(مسئولیت کیفری دولتها در جنایات بین المللی) سمیه خان زاده،نشر کتاب آوا،۱۴۰۲ ، ۱۳۳ صفحه

۲۷- جنایات علیه بشریت در حقوق بین الملل کیفری، غلام حیدر علامه،چاپ دوم،میزان، ۱۳۹۰ ، ۱۹۲ صفحه

کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران

۲۸- حقوق بین‌المللی کیفری در رویه قضایی،هیبت الله نژندی‌منش ، خرسندی،۱۳۹۴، ۴۰۸ صفحه

۲۹- تأملی بر احکام پیشرو محاکم بین المللی کیفری، هیبت الله نژندی منش، انتشارات شالان، ۱۳۹۸ ،۱۸۴صفحه

۳۰-محاکم کیفری بین المللی، مهدی ذاکریان،نشر تیسا،۱۳۹۳، ۳۹۷ صفحه

۳۱- حقوق کیفری بین المللی(مجموعه مقالات)، محمد جواد شریعت باقری،نشر جنگل،چاپ پانزدهم،۱۳۹۷ ،۳۰۴ صفحه

۳۲- اسناد دیوان کیفری بین المللی: اساسنامه، سند نهایی و ...، محمد جواد شریعت باقری،جنگل،۱۳۹۷، چاپ پنجم، ۲۹۸ صفحه

۳۳- حقوق کیفری بین المللی(متن آموزشی پژوهشی)، محمد جواد شریعت باقری، گنج دانش،۱۴۰۲ ، ۶۸۷ صفحه

۳۴-مجموعه مقررات دیوان بین المللی کیفری، غلامرضا محمدنسل، محمد آشوری، نشر دادگستر ،۱۳۸۵ ،۴۰۸ صفحه

۳۵-جمهوری اسلامی ایران و دیوان کیفری بین المللی، به اهتمام رضا موسی زاده، اکبر امینیان، مرکز تحقیقات استراتژیک تهران،۱۳۹۰ ،۶۶۶ صفحه

۳۶-آیین دادرسی دیوان کیفری بین المللی، محمود صابر، دادگستر،۱۳۹۴ ،۲۹۲ صفحه

۳۷-رابطه حقوقی دیوان کیفری بین المللی با شورای امنیت سازمان ملل متحد، امیرحسین رهگشا ،مجد ۱۳۹۳، ۳۴۴ صفحه

۳۸-بایسته های دیوان کیفری بین المللی در تئوری و عمل: با تکیه بر رابطه بین دادستانی، شعبه مقدماتی و شورای امنیت، سیدباقر میرعباسی، سیدمرتضی میرعباسی،خرسندی،۱۳۹۴، ۲۳۹ صفحه

۳۹- صلاحیت دیوان کیفری بین المللی، جواد طهماسبی، جنگل،۱۳۸۸، ۳۷۶ صفحه

کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران

۴۰- نقش دادگاه های کیفری بین المللی نسل سوم در تحولات حقوق کیفری بین الملل، پویان بیگلری،استاد شهریار،۱۳۹۶، ۱۲۷ صفحه

۴۱- بررسی حقوق متهم در اساس نامه دادگاه کیفری بین المللی و قانون آیین دادرسی کیفری جدید، بابک اسماعیلی، شاپرک سرخ، ۱۳۹۴ ، ۲۳۳ صفحه

۴۲- معاذیر معاف کننده مجازات ها در اساسنامه دیوان بین المللی کیفری، محمد مخبر، همدان: نور علم, ۱۳۹۳ ،۲۰۴صفحه

۴۳- حقوق بین المللی کیفری،رضا فیوضی،دانشگاه تهران،۱۳۸۶ ،۴۰۳ صفحه

۴۴- دیوان کیفری بین المللی و جهانی سازی حقوق کیفری(تعامل یا تقابل)، فریدون جعفری،میزان،۱۴۰۰ ، چاپ دوم، ۵۴۴ صفحه

۴۵- اصل صلاحیت تکمیلی دیوان کیفری بین المللی، امیرمسعود مظاهری .،میزان،۱۳۹۱، ۳۶۸ صفحه

۴۶- دادرسی عادلانه : محاکمات کیفری بین المللی، مصطفی فضائلی، تهران: شهر دانش, ۱۳۸۹ ،۵۴۴صفحه

۴۷- بررسی حقوقی قرار بازداشت عمر البشیر رئیس جمهوری سودان - صلاحیت دیوان کیفری بین المللی، حسین سرتیپی، تهران: ایده نو, ۱۳۹۰ ،۲۵۴صفحه

۴۸- بررسی علل عدم الحاق ایران و آمریکا به دیوان بین المللی کیفری، تالیف احمدرضا سلیمان زاده و چنگیز عبدی، تبریز: انتشارات پژوهش های دانشگاه, ۱۳۹۵، ۱۱۲ صفحه

۴۹- مقابله با جرایم بین المللی، تعهد دولت ها به همکاری، علیرضا دلخوش، شهر دانش،۱۳۹۵، ۴۵۶ صفحه

۵۰- تعهد به استرداد یا محاکمه در حقوق بین الملل کیفری، نویسنده سیده ندا میرفلاح نصیری، شهردانش،۱۳۹۴ ، ۲۹۲صفحه

۵۱- حقوق بزه دیده در دادرسی های کیفری بین المللی، لیلاسادات اسدی، سمت،۱۳۹۱ ، ۳۲۸ صفحه

کمیسیون حقوق نشر اسلامی ایران

۵۲- جستارهایی از حقوق جزای بین الملل، علی خالقی، شهر دانش،۱۳۹۸ ، چ۶، ۳۷۶ صفحه

۵۳- حقوق جزای بین الملل، حسن پوربافرانی، انتشارات جنگل،۱۴۰۲، ۳۰۰ صفحه

۵۴- حقوق کیفری بین المللی (فرایند، نظریه ها و چشم اندازها) مجموعه مقالات،نسرین مهرا، میزان، چاپ اول، ۱۳۹۰ ، ۶۸۸ صفحه

۵۵- تجاوز نظامی و اقدامات جامعۀ بین المللی از اوایل قرن بیستم تا اعمال صلاحیت دیوان بین المللی کیفری) درآستانۀ فعال شدن صلاحیت دیوان بین المللی کیفری بر جنایت تجاوز، مجید شایگان فرد ، مجد،۱۳۹۷، ۵۳۶ صفحه

۵۶- آیین پیش دادرسی دیوان کیفری بین المللی، محمدهادی ذاکرحسین، شهر دانش،۱۳۹۹ ، ۲۷۶صفحه

۵۷- راهنمای دیوان کیفری بین المللی، محمد هادی ذاکرحسین، شهردانش،۱۳۹۵، ۸۰ صفحه

۵۸- تحریم در آئینه حقوق کیفری بین المللی، محمد هادی ذاکر حسین، نشر میزان، ۱۴۰۲ ، ۱۵۸ صفحه

۵۹ -حقوق بین الملل کیفری، مهدی مومنی، شهر دانش، چاپ سوم ۱۳۹۶ ، ۳۲۲ صفحه

۶۰- حقوق جزای بین الملل، مهدی مومنی، مژگان رامین نیا،نشر پیام نور،چاپ سوم ۱۴۰۱ ، ۳۵۰صفحه

۶۱- اصول قانونی بودن جرایم ومجازات ها در حقوق بین الملل کیفری، مهدی مومنی، نشر میزان، ۱۳۹۲ ، ۴۱۶ صفحه

۶۲-دادستان دیوان کیفری بین‌المللی، نرگس اکبری، حسین کاظمی‌فروشانی،نشر ستاره کربلا،۱۳۹۸، ۲۲۲ صفحه

۶۳ -وظایف و اختیارات دادستان دیوان کیفری بین المللی،مهدی زکوی،کوروش بابایی، نشر مجد،۱۳۹۴، ۲۱۴ صفحه

۶۴- اساسنامه دیوان کیفری بین المللی (ICC) ساوالان محمدزاده، مرتضی پور عزیز، نشر توازن،چاپ دوم ۱۴۰۱،جیبی ۴۴۰ صفحه

کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران

۶۵ - بررسی نقش حقوقی دیوان کیفری بین المللی با تاکید بر دارفور سودان،مرتضی عبدی، نشریاد عارف، ۱۳۹۳، ۲۱۶ صفحه

۶۶ -دیوان کیفری بین المللی ودولتهای غیر عضو، مهدیه اکرامی حصاری،نشر آرمان حقوق، ۱۳۹۳، ۱۰۴ صفحه

۶۷ -دیوان بین المللی کیفری (صلاحیت ها؛ مبانی نظری و جایگاه عملی)، زهرا خسروانی، ستار سعیدی گراغانی ، نشراندیشه عصر، اندیشه سبز نوین،۱۳۹۶، ۱۹۸ صفحه

۶۸- ضمانت اجرای دیوان بین الملل کیفری در مقابله با نقض حقوق بشر دوستانه، بهزاد رضوی فرد، میثم نوروزی، ۱۳۹۹، مجد، ۱۵۸ صفحه

۶۹- ضمانت اجرای تصمیمات دیوان کیفری بین المللی، میثم نوروزی،نشر مجد،چاپ دوم ۱۳۹۶، ۱۹۶ صفحه

۷۰-همکاری دولت ها با دیوان کیفری بین المللی،از مرحله تعقیب تا اجرای حکم دیوان، صادق نجاز فیروز جانی، آرمان حقوق، ۱۳۹۳، ۱۸۴ صفحه

۷۱- برنامه ی راهبردی حقوق کودک در دیوان کیفری بین المللی، علی مولا بیگی،ریحانه زندی، نشر دادگستر ۱۴۰۱، ۱۹۸ صفحه

۷۲- گفتمان های بین المللی حقوق کیفری معاصر، سید محمدرضا موسوی فرد، نشر مجد، ۱۳۹۸، ۲۳۸ صفحه

۷۳- حقوق بین الملل کیفری، سهراب صلاحی ، میزان، ۱۳۹۵، ۳۲۰ صفحه

۷۴- دفاعیات در حقوق کیفری بین المللی،اویس ریاحی،مجد، ۱۳۹۲، ۱۴۶ صفحه

۷۵- دیوان کیفری بین المللی؛ درنگی در الحاق جمهوری اسلامی ایران،، محسن عبداللهی و همکاران، انتشارات دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، ۱۳۹۶ ، ۴۲۹صفحه

۷۶- امکان سنجی جرم انگاری بردگی جنسی در حقوق کیفری ایران با رویکرد به حقوق کیفری بین المللی، احسان رفیعی زاده، نشر سلول، ۱۴۰۰ ،۱۴۲ صفحه

کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران

۷۷-صلاحیت دیوان کیفری بین المللی، ایرج رضایی نژاد، مجد،۱۳۹۳، ۱۴۲ صفحه

۷۸-دیوان بین الملل کیفری در یک نگاه و اساسنامه آن، سیدخلیل خلیلیان، مجد، ۱۳۹۶، ۱۳۰ صفحه

۷۹- چالشهای و ضرورت های الحاق ایران به اساسنامه دیوان کیفری بین المللی، بهشید ارفع نیا، سحر کریمی،آپریس،۱۳۹۸ ، ۱۶۶ صفحه

۸۰- بررسی علل عدم الحاق ایران و آمریکا به دیوان بین المللی کیفری، چنگیز عبدی، پژوهش های دانشگاه، ۱۳۹۵، ۱۱۲ صفحه

۸۱- پدیده مجرمانه و مسئوولیت کیفری در حقوق بین المللی و حقوق کیفری ایران،صادق سلیمی،خیام،۱۳۷۶(در هیچ کتابخانه ای یافت نشد)

ب) ترجمه:

۸۲- مقدمه ای بر دیوان بین المللی کیفری، پروفسور ویلیام شبث، ترجمه سیدباقر میرعباسی،حمید الهوئی نظری، جنگل،۱۳۸۴،۳۳۲ صفحه

۸۳- حقوق بین الملل کیفری، کریانگ ساک کیتی شیایزری ، ترجمه بهنام یوسفیان ، محمد اسماعیلی، نشر سمت، ۱۳۹۶ ، ۷۶۰ صفحه

۸۴- حقوق بین الملل کیفری، آنتینیو کاسسه و دیگران، ترجمه حسین پیران،نشر نو ۱۴۰۱، ۶۴۲ صفحه

۸۵- حقوق کیفری بین المللی(مجموعه اسناد بین المللی)، ترجمه حسین آقایی جنت مکان، انتشارات جنگل جاودانه، ۱۳۹۳، ۱۸۴ صفحه

۸۶- حقوق بشر در محاکمات کیفری بین المللی، سالواتور زاپالا، ترجمه حسین آقائی جنت‌مکان، دانشگاه شهید چمران اهواز، ۱۳۸۷،۴۰۴ صفحه

۸۷- حقوق کیفری بین‌المللی؛ با لحاظ اصلاحات کنفرانس کامپالا، کریانگ‌ساک‌کیتی‌چایساری، ترجمه حسین آقایی جنت مکان، چاپ چهارم نشر جنگل ۱۳۹۳، ۵۰۸صفحه

کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران

۸۸-حقوق بین الملل کیفری و فلسفه،لاری می، ترجمه پیمان نمامیان، سهیل کبیری،مجد،۱۳۹۳ ، ۳۶۰صفحه

۸۹- درآمدی بر حقوق و آیین دادرسی بین‌المللی کیفری ،رابرت کرایر و همکاران، ترجمه حسین فخر و داود کوهی،(جلد اول : تعقیب در محاکم ملی و بین‌المللی) مجد، ۱۳۹۳ ، ۳۲۰ صفحه

۹۰- درآمدی بر حقوق و آیین دادرسی بین‌المللی کیفری ،رابرت کرایر و همکاران، ترجمه حسین فخر و داود کوهی،(جلد دوم: حقوق ماهوی جنایات بین المللی) مجد، ۱۳۹۵ ، ۲۶۰ صفحه

۹۱- درآمدی بر حقوق و آیین دادرسی بین‌المللی کیفری ،رابرت کرایر و همکاران، ترجمه حسین فخر و داود کوهی،(جلد سوم: اصول دادرسی بین المللی و رابطه نظام های حقوقی ملی و بین المللی) مجد، ۱۳۹۹ ، ۳۴۶ صفحه

۹۲- حقوق کیفری بین‌المللی،دیدیه روبو، ترجمه بهزاد رضوی فرد، محمد فرجی،میزان، ۱۳۹۹ ،۸۱۶ صفحه

۹۳- حقوق بین الملل کیفری: نظریه و رویه، مجموعه مقالات بزرگداشت محمدشریف بسیونی، ویراستار ترجمه قاسم زمانی، به کوشش عبداله عابدینی،شهر دانش، ۱۳۹۶، ۴۵۶ صفحه

۹۴-عدالت ناهموار: دادگاه کیفری بین المللی در منظومه قدرت های سیاسی، تالیف دیوید بوسکو ، ترجمه حسین آقایی جنت مکان، فریدون جعفری، مهدی رضا صادقی، نشر جنگل،۱۳۹۶، ۳۶۰ صفحه

۹۵- مقدمه ای بر حقوق و رویه کیفری بین المللی، رابرت کریر و دیگران، مترجمان زهرا عامری، ارمغان عبیری، با دیباچه ی میرخلیلی، نشر خرسندی،۱۳۹۳ ،۵۹۸ صفحه

۹۶- رویکردهای جرم شناختی به حقوق بین المللی کیفری، ویراستاران متن انگلیسی ایلیاس بانتکاس، امانویلا میلوناکی, برگردان به فارسی گروهی از پژوهشگران علوم جنایی, به کوشش حمیدرضا نیکوکار،میزان،۱۳۹۷ ، ۴۸۰ صفحه

۹۷- رسیدگی به جنایت تجاوز در دیوان کیفری بین المللی، گردآوری، ترجمه و تالیف عبدالمجید سودمندی، تهران، نگاه بینه, ۱۳۹۴، ۳۷۶ صفحه

۹۸- عناصر جنایات جنگی در اساسنامه دیوان بین المللی کیفری، کنوت دورمن و همکاران، ترجمه زهرا جعفری و همکاران،مجد، چاپ دوم ۱۳۹۷، ۶۹۶ صفحه

۹۹- آیین دادرسی کیفری بین المللی، کریستوف سافرلینگ و دیگران، ترجمه قباد کاظمی، میزان،۱۳۹۷، ۷۵۲، صفحه

۱۰۰- حقوق بین الملل کیفری کودکان و نوجوانان، تالیف فرهاد ملکیان، برگردان فارسی توسط گروهی از پژوهشگران علوم جنائی،به کوشش حمید رضا نیکوکار، میزان، ۱۴۰۲، ۳۲۰ صفحه

۱۰۱- حقوق جزای بین الملل: شرح کلیات اساسنامه دیوان کیفری بین المللی، امانوئل دوورژه، ویلیام بوردون،ترجمه عباس تدین، نشر خرسندی، ۱۳۹۳، ۱۱۹ صفحه

۱۰۲- در آمدی بر حقوق کیفری بین المللی،جلد اول: حقوق ماهوی،رابرت گرایر و دیگران، ترجمه مجتبی جانی پور،مهین سبحانی، نشر جنگل،۱۳۹۶، ۴۶۴ صفحه

۱۰۳- مجموعه مقالات حقوق دانان ایرانی دیوان کیفری بین المللی،تالیف هیراد ابطحی, آمیتیس خجسته, راد راستان, مرجان سردشتی, سام ساسان شعاع منش, سپیده طباطبایی, نیما میلانی نیا ، ترجمه محمد صادق طالبی زاده سردری, مرتضی نادری مرتضی، شهر دانش،۱۴۰۲ ، ۳۸۵صفحه

۱۰۴-نظام های رسیدگی به جرائم بین المللی،شریف بسیونی، ترجمه و تحقیق امیر بی پروا، خرسندی، ۱۴۰۲ ، ۲۵۹ صفحه

۱۰۵-مفهوم جرایم جهانی در حقوق بین الملل،ترج اینارسن، ترجمه فریدون جعفری، انتشارات دانشگاهی تورکل اوپسال،۲۰۲۳ ،۴۳۵ صفحه

کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران

.....

گزارش حاضر توسط پژوهشگران کمیسیون برای ارائه در نشست علمی «ظرفیت های حقوق کیفری بین المللی برای تضمین رعایت حقوق بشر و حقوق بشردوستانه؛ با مرور کتب منتشره در این زمینه از جمله اثر تازه منتشره حقوق کیفری بین المللی تالیف دکتر محمد جواد شریعت باقری» که در مورخ هفتم بهمن ماه ۱۴۰۲ در کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران برگزار گردید، تدوین شده است. در خصوص روند رشد علمی و کاربردی حقوق کیفری بین المللی در ایران و کتاب مورد بررسی در جلسه ، ملاحظات تحلیلی نیز به ضمیمه این متن تقدیم جلسه شد.

امور پژوهشی،آموزشی و ترویجی کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران

بهمن۱۴۰۲

کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران

ملاحظاتی نسبت به کتب منتشره حقوق کیفری بین المللی/ حقوق بین الملل کیفری منتشره در ایران

ارائه شده به جلسه علمی ۱۴۰۲/۱۱/۷ کمیسیون به ضمیمه فهرست عناوین کتب منتشره

اندیشه کیفر دهی عوامل جنایاتی که حوزه عمل آن ها سطح وسیعی از مناطق دنیا را تحت تاثیر قرار داده و نظم عمومی بین المللی را مخدوش و وجدان بشری را جریحه دار نموده اند ، از دیرباز در ذهن عدالت جو و متنفر از ظلم بشر وجود داشته است . فارغ از تجلی عدالت خواهی مندرج در فرهنگها و ادیان گوناگون سنتی، تبلور این اندیشه در نظم معاصر بین المللی سده اخیر را می توان اولین بار در معاهده ورسای سال ۱۹۱۹ یافت که در آن به مجازات حاکم آلمان تاکید شده بود . متعاقب جنگ جهانی دوم نیز دادگاههای معروف نورمبرگ و توکیو با این نگاه ایجاد شدند که جمعی از عوامل ارتکاب اقدامات ضد انسانی در خلال جنگ جهانی در معرض پاسخگویی و محاکمه قرار گیرند. در دوره فعالیت ۸ دهه گذشته سازمان ملل، جامعه جهانی علیرغم روبرو شدن با فراز و فرودهای متنوع، به دستاوردهای ارزشمندی نیز نائل آمد . از جمله دستاوردهای جامعه بشری در این دوره آن بوده که توانسته نسبت به قاعده گذاری های جدید در عرصه جرایم بین المللی و ایجاد سازوکارهای قضایی و شبه قضایی رسیدگی کننده به موارد فاحش نقض حقوق بشر و حقوق بشردوستانه گام های مهمی بردارد.به موازات این تحولات، فعالیت های پژوهشی، آموزشی و ترویجی در حوزه حقوق کیفری بین المللی نیز رشد قابل توجه در سراسر جهان پیدا کرده است. مطالبه جهانی برای اجرای عدالت و مقابله با بی کیفر ماندن جنایتکاران طی دهه های اخیر آنقدر در سطح جهانی رشد یافته است که امروزه در سازوکارهای شورای حقوق بشر نیز شاهد فعالیت گزارشگری برای مقابله با بی کیفری و حق به حقیقت در قبال موارد نقض فاحش حقوق بشر و حقوق بشردوستانه بین المللی هستیم و همان نهادهای فعال حقوق بشر که همواره از عفو و گذشت و ترویج مدارا سخن می گویند، تاکید می نمایند که نباید برخی جنایات به فراموشی سپرد ه شده یا عوامل ارتکاب جنایات عفو شوند بلکه باید مورد پاسخگویی قرار گرفته و عدالت با رعایت ضوابط دادرسی عادلانه در مورد آنها اجرایی شود تا وجدان جریحه دار جامعه بشری التیام یابد و درس عبرتی باشد برای دیگران که مرتکب آن جنایات نشوند و تصور نکنند که چون در قدرت هستند می توانند مرتکب هر کار ضد انسانی شده و سزای اَعمال خود را نبینند .

در سطح جهانی به موازات مصوبات مربوط به شکل گیری برخی دادگاههای موردی بین المللی چون دادگاه رسیدگی به جنایات در یوگسلاوی سابق(۱۹۹۳) و دادگاه رسیدگی به جنایات در رواندا(۱۹۹۴) و تلاشهای مربوط به شکل گیری دیوان کیفری بین المللی که نهایتا با تصویب اساسنامه آن در ۱۹۹۸ به ثمر نشست ، فعالیت های علمی در حوزه حقوق کیفری بین المللی در اقصی نقاط دنیا نیز رشد قابل توجه پیدا کرد . در کشور ما نیز از دهه هفتاد شمسی یعنی همان سالها که مباحث ذیربط در سطح جهانی مطرح بود گرایش به فعالیت های جدی تحقیقاتی در این حوزه شروع شد و به تدریج در دهه هشتاد و نود شمسی رشد همه جانبه ای پیدا کرد آن گونه که از آن سالها تاکنون برابر بررسی انجام شده در امور پژوهشی کمیسیون بیش از ۱۰۰ کتاب تالیفی یا ترجمه از متون تخصصی خارجی در دسترس فارسی زبانان قرار گرفته است. این حجم از فعالیت های علمی را اگر در کنار تالیف و ترجمه صدها مقاله و تدوین دهها پایان نامه سطوح کارشناسی ارشد و دکترا در دانشگاههای مختلف در این زمینه قرار دهیم ، براحتی می توانیم این واقعیت را درک نمائیم که جامعه علمی ایران در مقوله عدالت خواهی کیفری بین المللی دغدغه های جدی داشته و جامعه ای فعال و پر تلاش بوده است.

حساسیت ها و دغدغه های جامعه ایران برای اجرای عدالت کیفری بین المللی از همان دهه هفتاد شمسی موجب شد که علاوه بر مشارکت نمایندگان ایران در اجلاس رم مربوط به تدوین اساسنامه دیوان کیفری بین المللی، متعاقبا با موافقت رییس وقت قوه قضائیه ایران و موافقت دولت وقت نسبت به امضای اساسنامه دیوان کیفری بین المللی اقدام شود و بعد از آن تاکنون نیز هر ساله نمایندگان ایران به عنوان ناظر در اجلاس مجمع عمومی کشورهای عضو دیوان حضور پیدا کرده اند. هم چنین در زمان برگزاری اجلاس کامپالا برای اصلاح اساسنامه دیوان کیفری بین المللی علاوه بر هیئت رسمی ایران ، هیئتی نیز از سوی کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران با حضور دو تن از کارشناسان شناخته شده کشوری در بخش اجلاس ائتلاف سازمان های مستقل مدافع عدالت کیفری بین المللی حضور پیدا کردند و فعالیت های متنوعی را معمول داشتند. در سالهای اخیر برخی کارشناسان ایرانی حتی در خود دیوان کیفری بین المللی اشتغال پیدا کرده اند. هم چنین در داخل کشورمان یا توسط ایرانیان در خارج کشور برخی انجمن های علمی یا نهادهای مدنی نیز با تمرکز بر حقوق کیفری بین المللی شکل گرفته اند که حکایت از رشد توجه به ظرفیت های نظری وکاربردی حقوق کیفری بین المللی می کند.در ادامه همین روند، در ماههای اخیر رشته تخصصی حقوق کیفری بین المللی به عنوان یکی از گرایشات دانش حقوق در مقطع کارشناسی ارشد به تصویب مراجع

کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران

قانونی رسید و هم اینک در روند فعال شدن قرار دارد. اگر به سرفصل های رشته مذکور نظری انداخته شود ، مشخص می گردد که هم درس مستقلی در زمینه حقوق بشر و حقوق بشردوستانه را دانش پژوهان این رشته باید فرابگیرند و هم در خلال چندین درس تخصصی دیگر باید با ابعاد حقوق انسانی به خوبی آشنا شوند تا فارغ التحصیلان این گرایش از حقوق کیفری بعدا بتوانند در اقصی نقاط ایران و یا خارج از کشور و در جایگاه مشاغل گوناگون نقش خود را در تضمین رعایت حقوق بشر و حقوق بشردوستانه و عدالت کیفری به خوبی ایفا کنند.علاوه بر دستاوردهای مذکور، در خلال رشته های تحصیلی دیگر دانشگاهی چون ارشد و دکترای حقوق جزا و جرم شناسی، رشته حقوق بین الملل عمومی یا رشته حقوق بشر یا حتی روابط بین الملل نیز شاهد هستیم که مباحث حقوق کیفری بین المللی در تحقیقات اساتید و دانش پژوهان یا ضمن عناوین آموزشی به عنوان یک موضوع مهم از مجموعه مباحث این رشته ها مورد توجه قرار می گیرد.در این روند، تربیت نیروی انسانی متعددی صورت گرفته به گونه ای که امروزه دهها مدرس و پژوهشگر جوان بر نسل قبلی اساتید و پژوهشگران کشور در عرصه حقوق کیفری بین المللی افزوده شده است.

اکنون اگر به آثار منتشره مربوط به حوزه حقوق کیفری بین المللی که به زبان فارسی منتشر شده مراجعه کنیم و از منظر اهتمام آنها برای تضمین حقوق بشر و حقوق بشردوستانه ارزیابی داشته باشیم، طیف متنوعی از موضوعات را خواهیم دید که به دقت واکاوی شده اند: از خود عنوان این حوزه دانش که از عناوین حقوق کیفری بین المللی یا حقوق بین الملل کیفری یا حقوق جزای بین الملل استفاده شده و بحثهای مفهومی متعددی در هر مورد انجام پذیرفته تا ارتباط حقوق کیفری بین المللی با اندیشه اسلامی، چالشها وظرفیت های فراروی ایران در این زمینه از جمله در ارتباط با دیوان کیفری بین المللی، مباحث مربوط به تحلیل وتفسیر جرایم و مجازاتهای مطرح در عرصه حقوق کیفری بین المللی،مباحث مربوط به حقوق متهمان، شهود، بزه دیدگان ، کودکان، زنان ، اقلیت ها، مباحث مربوط به سازوکارها و فرایندهای رسیدگی و اصول دادرسی، مباحث مربوط به ارتباط نظام حقوق ملی با نظام بین المللی و همکاریهای قضایی بین المللی، مباحث مربوط به صلاحیت جهانی ودهها جنبه دیگر . حتی در تحقیقات منتشره، موارد متعددی را می توان یافت که توصیه ها و پیشنهادات کاربردی برای مجامع بین المللی ذیربط از حیث جرم انگاری یا اصلاح برخی فرایندهای رسیدگی یا برای نهادهای داخلی کشور ارائه کرده اند. ضمن قدردانی و تشکر از همه اساتید و دانش پژوهان کشورمان که با حساسیت و دغدغه در این حوزه آثاری را عرضه داشته اند، به

کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران

نظر میرسد به موازات رشد علمی در حوزه حقوق کیفری بین المللی در ایران، مراجع حاکمیتی ما نتوانسته اند اقدامات هم پا و موثری را از خود نشان دهند چنانچه در حال حاضر موارد متعددی توصیه ها و پیشنهادات کارشناسی دقیق در دسترس است که باید قانونگذار ملی یا دستگاههای اجرایی یا قوه قضاییه یا نیروهای مسلح آنها را در جهت پیشبرد مصالح کشور و ملت بکار بگیرند ولی هنوز اقدام موثر انجام نشده است . در همین راستا امروزه در سطح فراملی نیز چالشهای جدیدی فراروی کشورمان شکل گرفته که واکنش به هر مورد نیازمند آگاهی فنی به ظرائف حقوق کیفری بین المللی و اقدام قاطع و موثر و به موقع می باشد. بی توجهی یا تاخیر در اقدامات موثر در این زمینه چه بسا ممکن است در آینده مخاطرات بیشتری را در برداشته باشد.

سخن آخر اینکه، همه تلاشهای علمی مربوط به حقوق کیفری بین المللی و مصادیق عملی که اخبار آنرا هر روزه همگان از رسانه ها مطلع میشوند، این پیام را برای همه صاحبان قدرت اعم از دولتی یا غیر دولتی در سراسر جهان دارد که دیگر عصر پاسخگو نبودن و بی کیفر ماندن ولو اینکه مرتکب دهها جنایت شوند، سپری شده است و امروزه مطالبه جهانی اجرای عدالت علیه مرتکبین جنایات بین المللی از جمله جنایت علیه بشریت یا جنایات جنگی و نسل زدایی روز به روز تقویت می گردد فلذا همه باید قبل از آنکه راه گریزی نداشته باشند به فکر رعایت حقوق انسانی بوده و منطبق با موازین حقوقی عمل کنند. همزمان با جلسه کنونی ما، آنچه اخیرا در چارچوب صلاحیت دیوان بین المللی دادگستری علیه نسل زدایی اسرائیل در غزه مطرح شد و دستور موقت صادره روز قبل دیوان و واکنش افکار عمومی جهان نسبت بدان، نیز پیام مذکور را تائید می کند که هیچ قدرتی مصون از پاسخگویی نیست اگرچه غیر قابل کتمان است که هنوز تاخیر در اجرای عدالت و موانع متعدد ساختاری و غیر آن که فراروی این روند وجود دارد ، هزینه های سنگینی را بر جامعه بشری تحمیل می کند.

به امید آینده بهتر از حیث تضمین کیفری رعایت حقوق بشر و حقوق بشردوستانه در سطح ملی و جهانی.

کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران

امور پژوهشی، آموزشی و ترویجی کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران/ بهمن ۱۴۰۲